

Portefeuillehouder: J. Kleijnen
Datum collegevergadering: 15 april 2025
Datum commissievergadering: 08 mei 2025
Datum raadsvergadering: 26 mei 2025

1. Onderwerp

Zienwijze begroting 2026 GGD Zuid-Limburg

2. Voorstel

1. Een positieve zienswijze over de begroting 2026 van de GGD Zuid-Limburg af te geven.
2. De conceptbrief zienswijze begroting 2026 GGD ZL vast te stellen en naar de GGD Zuid Limburg te versturen.

3. Inleiding

Net als voorgaande jaren ontvangen wij in het voorjaar de begrotingen van al onze Gemeenschappelijke Regelingen (hierna: GR). Zo ook van GR GGD Zuid-Limburg (hierna: GGD ZL). Dit jaar betreft dit de ontwerpbegroting 2026 van de GGD ZL (zie bijlage 3). De vaststelling van de begroting 2026 is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur (hierna: AB) van GGD ZL. Alvorens deze ter besluitvorming wordt voorgelegd aan het AB, wordt uw gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om voor 1 juli 2025 een zienswijze kenbaar te maken over de begroting 2026 van de GGD ZL. Vaststelling op basis van de zienswijzen van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten staat gepland voor de vergadering van het AB van de GGD ZL op 2 juli 2025.

Naast de begroting 2026 heeft u op 28 maart 2025 het concept-jaaroverzicht 2024 (zie bijlage 6) van de GGD ZL ontvangen. Het jaaroverzicht 2024 GGD ZL biedt inzicht in de productiecijfers, prestaties en ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Conform hetgeen is bepaald in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de GR GGD ZL is een zienswijze op de jaarstukken niet aan de orde. Vaststelling van de jaarrekening 2024 is voorzien op 16 april 2025 door het AB van de GGD ZL.

4. Beoogd effect / doel

De gemeente Valkenburg aan de Geul neemt deel aan de GR GGD ZL. De GGD ZL draagt binnen Zuid-Limburg zorg voor de uitvoering van alle taken die in wetten op het terrein van de volksgezondheid en de openbare gezondheidszorg en in regelingen die krachtens die wetten zijn getroffen, aan gemeenten zijn opgedragen of aan gezondheidsdiensten zijn of nog zullen worden opgedragen. Artikel 27 van de GR bepaalt hoe de begroting dient te worden vastgesteld. De ingediende zienswijzen van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten worden samen met de eventueel op basis van die zienswijzen aangepaste begroting ter vaststelling voorgelegd aan het AB van de GGD ZL.

5. Argumenten

1.1 De begroting 2026 van de GGD ZL sluit aan bij het ingezette gezondheidsbeleid

De algemene uitgangspunten bij de GGD ZL voor de begroting zijn in de GR of door besluiten van het AB vastgelegd. Voor de periode 2024-2027 hebben de Zuid-Limburgse gemeenten de beleidsagenda middels een in juli 2023 vastgesteld meerjarenbeleidsplan 2024-2027 (MJB24-27) 'GGD Zuid-Limburg werkt aan gezond en actief leven' bepaald. De regionale gezondheidsnota 'Zuid springt eruit, Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' én het nieuwe gezondheidsbeleid (in concept) 'Gezondheid nu, voor later 2025-2030' zijn hierbij leidende documenten.

1.2 De begroting 2026 van de GGD ZL voorziet in een sluitende begroting voor 2026

De GGD ZL stelt jaarlijks een zo realistisch mogelijke begroting op met daarin de baten en lasten voor het komend kalenderjaar. In deze begroting zijn de Rijks- en projectbezuinigingen verwerkt en ingeboekt. Dit houdt in dat er sprake is van een taakstelling, waarvan de gevolgen door de GGD ZL

gedragen moeten worden. Overeenkomstig de Gemeentewet dient de GGD ZL te beschikken over een structureel sluitende begroting, dan wel moet de meerjarenraming een financieel evenwicht laten zien. Indien hiervan geen sprake is, komt de GGD ZL onder preventief toezicht te staan van de Provincie Limburg. Met de door de GGD ZL aangereikte stukken wordt voorzien in een sluitende begroting voor 2026, waarmee de bestaande samenwerking op een verantwoorde wijze kan worden gecontinueerd voor alle programma's binnen de GGD ZL. De voorliggende begroting 2026 valt zodoende binnen de financiële kaders van de vastgestelde meerjarenbegroting.

1.3 De begroting 2026 van de GGD ZL sluit aan bij bestaande wet- en regelgeving

De GGD ZL kent drie programma's: GGD, Jeugdgezondheidszorg (hierna: JGZ) en Veilig Thuis (hierna: VT). De taken van de GGD ZL staan beschreven in het dienstverleningspakket en hebben een wettelijke grondslag in respectievelijk de Wet publieke gezondheid en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het betreft enkel wettelijke taken die deels wettelijk zijn opgedragen aan de GGD ZL, deels door de in de gemeenschappelijke regeling samenwerkende gemeenten aan de GGD ZL zijn opgedragen:

- Infectieziektebestrijding
- Seksuele gezondheid
- Hygiëne en Inspectie
- Medische Milieukunde
- Publieke gezondheid
- Openbaar Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)
- Forensische Geneeskunde (FG)
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
- Veilig Thuis (VT)

2.1 De GGD ZL vraagt om een zienswijze op de begroting 2026 kenbaar te maken

Op 28 maart 2025 ontvingen wij de begroting 2026 van de GGD ZL. In de begeleidende brief vraagt de GGD ZL aan de gemeente Valkenburg aan de Geul om een zienswijze op de begroting 2026 kenbaar te maken. Om aan dit verzoek te voldoen, informeren wij de GGD ZL over het besluit van uw raad.

6. Kanttekeningen/Risico's

1.1 De begroting 2026 van de GGD ZL heeft te maken met landelijke Rijks- en projectbezuinigingen

Het kabinet Schoof I kondigde in 2024 bezuinigingen aan op Rijks- en projectmiddelen die de GGD ZL ontvangt. Deze bezuinigingen raken 20% van de totale GGD begroting en raken het programma GGD op het gebied van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid. Het kabinet is momenteel bezig met het opstellen van de voorjaarsnota, waarin de aangekondigde bezuinigingen verder worden geconcretiseerd, teruggedraaid of anders vormgegeven. De voorjaarsnota is op dit moment (maart 2025) nog niet gereed en zodoende is in de begroting 2026 van de GGDZL alles verwerkt wat men tot dan toe wist. Mochten er zich in de toekomst veranderingen voordoen, dan verwerkt de GGD ZL dit middels een (technische) begrotingswijziging.

1.2 De begroting 2026 van de GGD ZL in relatie tot het gemeentelijke 'ravijnjaar' 2026

Gemeenten zien in 2026 een 'ravijnjaar' op zich afkomen en hebben te maken met financiële vraagstukken. Na de ronde van zienswijzen over de begroting 2025 van de GGD ZL liet een aantal Zuid-Limburgse gemeenten weten dat de GGD ZL zich moest voorbereiden op het gemeentelijke 'ravijnjaar' 2026. Zodoende heeft in september 2024 het Dagelijks Bestuur (hierna: DB) de directie van de GGD ZL de opdracht gegeven om besparingsopties in kaart te brengen, een kerntakengesprek in het bestuur te voeren en te zoeken naar meer efficiëntie en doelmatigheid om te komen tot een gedegen begroting 2026. Op basis van een grondige analyse (zie bijlage 4) is gebleken dat een aanvullende gemeentelijke bezuiniging, bovenop de Rijks- en projectbezuinigingen van 20% op de totale GGD begroting, niet verantwoord is. In het licht van de urgente opgave in de regio met grote gezondheidsachterstanden en gezondheidsverschillen zou een verdere taakstelling negatieve effecten kunnen hebben. Bovendien kent de GGD ZL, mede door taakstellingen in de afgelopen jaren, reeds een sobere en efficiënte financiële basis waarin geen aanvullende (financiële) ruimte te vinden is.

1.3. De begroting 2026 van de GGD ZL ten opzichte van actuele ontwikkelingen inzake FG en reizigersvaccinatie

In maart 2025 heeft de GGD ZL van de Politie vernomen dat de aanbesteding van de Medische Arrestantenzorg (MAZ) niet gegund is aan de GGD ZL. De formele aanbestedingsprocedure is nog niet afgerond en de dienstverlening door GGD ZL loopt hoogstwaarschijnlijk nog tenminste 1 jaar door. De financiële, juridische en organisatorische gevolgen hiervan zijn in dit stadium nog niet te overzien. Vandaar dat de kosten FG nog in zijn geheel zijn opgenomen in de begroting 2026. Daarnaast is het voornemen om vanaf 1 januari 2026 de reizigersvaccinatie bij de GGD ZL onder te brengen. Het is nog niet duidelijk om welk bedrag het zal gaan, waardoor deze dienstverlening nu niet in de begroting 2026 is verwerkt. Reizigersvaccins worden bekostigd door tarieven van derden. Hoewel het de rekening van gemeenten niet raakt, impliceert het wel een uitbreiding van taken bij de GR. Mochten er richting de toekomst veranderingen voordoen betreffende deze onderwerpen, dan verwerkt de GGD ZL dit middels een (technische) begrotingswijziging.

7. Financiën

De begroting 2026 van de GGD ZL is tot stand gekomen na een langdurig en zorgvuldig proces met het DB en AB van de GGD ZL. Voor de GGD ZL was het geen eenvoudige opgave om een begroting te formuleren vanwege de financiële onzekerheden waarmee gemeenten te maken hebben, landelijke bezuinigingen en de snel veranderende wereld om ons heen.

Financiële toelichting op Ontwerpbegroting 2026 (zie bijlage 5)

Bijdrage GGD ZL 2026	Gemeentelijke bijdrage	Gemeentelijke begroting	Vershil
	cf. GGD ZL begroting 2026	(raming 2026)	
Algemene Gezondheidszorg	€ 325.748	€ 325.029	€ 719
Jeugdgezondheidszorg	€ 555.256	€ 541.024	€ 14.232
Veilig Thuis	€ 236.990	€ 226.184	€ 10.806
Totaal	€ 1.117.994	€ 1.092.237	€ 25.757

Voor het programma GGD is in de ontwerpbegroting 2026 van de GGD ZL enkel rekening gehouden met de indexering. Door de herijking van de overhead 2025 zorgt dit voor een stijging van € 719,- voor 2026. Later in 2026 zal er op basis van de septembercirculaire 2026 nog een bijstelling plaatsvinden.

Voor het programma JGZ is in de ontwerpbegroting 2026 van de GGD ZL enkel rekening gehouden met de indexering. Dit betreft een stijging van € 14.232,- voor 2026. Later in 2026 zal er op basis van de septembercirculaire 2026 nog een bijstelling plaatsvinden. Daarnaast is er in 2022 besloten tot overgang naar een nieuwe verdeelsleutel, namelijk het aantal jeugdigen in een gemeente, met een overgangperiode van vier jaar aan de hand van een ingroeimodel. Dit had voor de gemeente Valkenburg aan de Geul een kostenverlagend effect.

De bijdrage van de gemeente Valkenburg aan de Geul voor het Rijksvaccinatieprogramma (hierna: RVP) bedraagt € 31.059,-. In onze begroting hebben we voor 2026 rekening gehouden met een bedrag van € 33.578,-.

De stijging van het programma VT is een gevolg van het grillige verloop van de parameters.

De kostenstijging van € 25.757,- in 2026 ten opzichte van onze lopende begroting doet zich slechts incidenteel voor. Dit is het gevolg van indexering en het ingroeieffect van de verdeelsleutel JGZ op

basis van het aantal jongeren. Om deze reden adviseren wij u om dit incidentele effect over 2026 eenmalige ten laste te brengen van het resultaat 2026.

Jaarrekening 2024

Het jaardocument 2024 van de GGD ZL is de verantwoording van het hele concern over het kalenderjaar 2024. Het jaardocument bestaat uit een jaaroverzicht en de jaarrekening. De accountant heeft ingestemd met de concept-jaarrekening 2024. De jaarrekening is door de accountant echter nog niet voorzien van het verslag van bevindingen (accountantsverklaring). Dit wordt op korte termijn verwacht.

De jaarrekening laat een positief resultaat zien van € 1.479.126,-, dat als volgt is opgebouwd:

- Resultaat programmalijn GGD: € 343.294 positief;
- Resultaat programmalijn JGZ: € 47.156 positief;
- Resultaat programmalijn VT: € 1.088.677 positief.

Binnen het programma GGD is dit een resultante van incidentele meevallers die in het laatste kwartaal van het jaar zijn gerealiseerd. Binnen het programma VT is het positieve resultaat te verklaren vanwege een zeer krappe arbeidsmarkt, waardoor functies (o.a. medewerkers, vertrouwensartsen, ondersteuning en beleidsadviseurs) niet konden worden ingevuld. De krapte op de arbeidsmarkt, een lange inwerkperiode, verzuim en de steeds complexere problematiek bij VT hebben ervoor gezorgd dat er een andere aanpak, gericht op het voorkomen van wachtlijsten, noodzakelijk is. Bovendien zorgen de onzekerheden rondom Forensische Geneeskunde (FG) ervoor dat de GGD ZL zich in 2025 moet voorbereiden op verschillende toekomstscenario's.

Resultaatbestemming 2024

Het DB van de GGD ZL heeft op 24 maart 2025 ingestemd met de volgende resultaatsbestemming 2024:

- Het positieve resultaat van de programmalijn GGD € 343.294,- te retourneren aan de deelnemende gemeenten;
- Het positieve resultaat van de programmalijn JGZ € 47.156,- te retourneren aan de deelnemende gemeenten;
- Het positieve resultaat van de programmalijn VT € 1.088.677,- als volgt te verdelen:
 - € 500.000,- te storten in een bestemmingsreserve ten behoeve van het wegwerken van de wachtlijsten VT;
 - € 500.000,- te storten in de bestemmingsreserve FG in het kader van de risico's met betrekking tot actuele (landelijke) problematiek;
 - Het resterende positieve resultaat € 88.677,- te retourneren aan de deelnemende gemeenten.

Formele besluitvorming van de jaarrekening 2024 vindt plaats in het AB van 16 april 2025.

8. Uitvoering

Vaststelling op basis van alle zienswijzen van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten staat gepland voor de vergadering van het AB van de GGD ZL op 2 juli 2025. De algemene uitgangspunten bij de GGD ZL voor de begroting zijn in de GR of door besluiten van het AB van de GGD ZL vastgelegd.

Uitgangspunten begroting 2026:

- De GGD ZL stelt jaarlijks een begroting op conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gemeenten.
- Het begrotingsjaar loopt van 1 januari t/m 31 december.
- Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld met daarin vermeld de inkomsten en uitgaven voor het komende boekjaar, welke is voorzien van een toelichting en de nodige specificaties, waaronder overzichten van de ramingen van bijdragen van de gemeenten en

van de opbrengsten van de verrichtingen die op tariefbasis aan de gemeenten en derden in rekening worden gebracht.

- Een eventuele herrekening van de index zal plaatsvinden op basis van de septembercirculaire gebaseerd MEV september 2026 van het CPB per voor 15 oktober van het lopende jaar.
- De begroting wordt op hoofdproductniveau, conform het dienstverleningspakket, opgesteld.
- Vaststelling van de begroting door het AB gebeurt op programmaniveau waarbij de productbegroting ter informatie is toegevoegd.
- De GGD ZL gebruikt voor de meerjarenraming de indexpercentages conform de septembercirculaire c.q. de dan geldende meerjaren economische verkenning (MEV) van het CPB.
- De verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aan het programma GGD is gebaseerd op het aantal inwoners per gemeenten (peildatum 1-1-2024).
- De verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aan het programma JGZ is gebaseerd op het aantal jeugdigen (peildatum 1-1-2024).
- De verdeelsleutel voor de gemeentelijk bijdrage aan het programma VT is gebaseerd op paramaters uit het cluster Jeugdigen en Wmo van het gemeentefonds (peildatum 1-1-2024).

9. Communicatie

Na uw besluit wordt uw zienswijze (zie bijlage 2) aan de GGD ZL toegezonden.

10. Bijlagen

- B1 Aanbiedingsbrief Begroting 2026 en Jaaroverzicht 2024 GGD Zuid-Limburg
- B2 Conceptbrief zienswijze Begroting 2026 GGD Zuid-Limburg
- B3 Begroting 2026 GGD Zuid-Limburg
- B4 Bijlage Begroting 2026 GGD Zuid-Limburg
- B5 Bijdrage gemeenten Begroting 2026 GGD Zuid-Limburg
- B5 Jaaroverzicht 2024 GGD Zuid-Limburg

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 15 april 2025;

Gehoord de raadscommissie Sociaal Domein de dato 8 mei 2025;

Gelet op het bepaalde in artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid-Limburg;

B e s l u i t :

- Een positieve zienswijze over de begroting 2026 van de GGD Zuid-Limburg af te geven.
- De conceptbrief zienswijze begroting 2026 GGD Zuid-Limburg vast te stellen en naar de GGD Zuid-Limburg te versturen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 26 mei 2025.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter